

w stronę kina filozoficznego

antologia

pod redakcją
Urszuli Tes

WSFP „Ignatianum”
Wydawnictwo WAM

Kraków 2011

Wstęp

Nie ma przekazu, który nie niósłby w sobie pewnej wizji świata.
Nie ma ustawienia kamery, które jest bez znaczenia.
Nie ma wyboru, który byłby tylko
czysto estetycznym rozstrzygnięciem.

Antologia *W stronę kina filozoficznego*, podsumowująca pięć lat Festiwalu Filmu Filozoficznego, którego pomysłodawczynią jest Marzena Dudziuk-Koluch, to pierwsza tego typu publikacja w Polsce. Tematy poszczególnych edycji Festiwalu: problem wartości, dialog, filozofowie w kinie, filozofia Wschodu oraz metafizyka (zapowiadany motyw przewodni FFF 2011) prezentowane są zarówno w perspektywie filozoficznej, filmoznawczej, jak i kulturowej, toteż zebrane teksty mają zróżnicowany, interdyscyplinarny charakter. W antologii znalazły się rozmowy z polskimi reżyserami oraz zapis dyskusji panelowej z udziałem znamienitych filozofów i filmoznawców. Jednak największą część publikacji stanowią artykuły, których autorzy, postępując się różnorodnymi kluczami interpretacyjnymi i formami (eseje, refleksje, opracowania naukowe), odkrywają nowe konteksty rodzące się na styku filozofii i filmu. Antologia jest adresowana zarówno do czytelnika, który pragnie poszerzyć wiedzę humanistyczną o aspekty filozoficzne i filmoznawcze, jak i do profesjonalistów zajmujących się wspomnianymi dziedzinami.

Mimo że nie znajdziemy w żadnym słowniku określenia „kino filozoficzne”, to jednak w naszym indywidualnym doświadczeniu kinowym odczuwamy, że wiele filmów i wielu twórców porusza istotne kwestie i pozostawia nas z głębokimi refleksjami o świecie, które wyrastają z tych samych przesłanek, co myślenie filozoficzne: zdziwienia, wątplenia, cierpienia. Kino może być medium odstawiającym jakąś prawdę o człowieku, o jego relacji z samym sobą i z rzeczywistością, która go przekracza. Kino, integrując wiele sztuk, kreuje odrębny i niepowtarzalny sposób wypowiedzi,

w ramach której możliwe jest także stworzenie przestrzeni komentarza dla różnych idei filozoficznych.

Tematyka filmowo-filozoficzna jest mało znana na gruncie polskim i wciąż domaga się głębszej refleksji i naukowego opracowania, dlatego ufam, że książka ta zainicjuje kolejne publikacje związane z Festiwałem Filmu Filozoficznego. Pierwsze próby za-inaugurowania poważnej refleksji o relacjach filmu i filozofii zostały już podjęte w poświęconym dialogowi numerze kwartalnika filozoficzno-kulturalnego „Mêlée” (nr 5 2009), w którym ukazały się zapisy festiwalowych rozmów o filmie Pawła Kuczyńskiego *Fenomenologia prawdy* oraz o filmie *Moja noc u Maud* w reż. Érica Rohmera.

Urszula Tes